
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΚΥΠΡΟΥ

ΠΟΥΛΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 13480

ΑΘΗΝΑ 2019

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	6
2.1 Ατομικές επιχειρήσεις.....	6
2.2 Εταιρικές επιχειρήσεις.....	7
2.2.1 Προσωπικές εταιρείες.....	7
2.2.2 Κεφαλαιουχικές εταιρείες.....	8
2.3 Συλλογικές εταιρείες.....	11
2.4 Χαρακτηριστικά εταιρειών.....	11
2.4.1 Κεφαλαιουχικές εταιρείες.....	11
2.4.2 Προσωπικές εταιρείες.....	13
3. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	14
3.1 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.).....	14
3.1.1 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης διά μετοχών.....	14
3.1.2 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης με εγγύηση.....	15
3.2 Συνεταιρισμοί.....	15
3.2.1 Γενικοί Συνεταιρισμοί.....	16
3.2.2 Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης.....	16
3.3 Παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών.....	16
3.3.1 Υπεράκτιες Ιδιωτικές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης.....	17

3.3.2	Υπεράκτια παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών.....	17
3.3.3	Υπεράκτιοι Συνεταιρισμοί ή Υπεράκτιοι Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης.....	17
3.3.4	Σύσταση υπεράκτιας εταιρείας.....	18
3.3.5	Γενικές δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών.....	20
3.4	Ίδρυση κυπριακής εταιρείας.....	21
3.4.1	Χρόνος και διαδικασία.....	21
3.4.2	Επωνυμία εταιρείας.....	21
3.4.3	Απαιτούμενα έγγραφα.....	22
4.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ – ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....	22
4.1	Ελληνική - Κυπριακή φορολογία εταιρειών.....	23
4.1.1	Φορολογικό έτος 2013.....	25
4.1.2	Φορολογικό έτος 2014.....	25
4.1.3	Φορολογικό έτος 2015.....	26
4.2	Παράδειγμα σύγκρισης φορολογικών συντελεστών.....	28
4.3	Ελληνική –Κυπριακή φορολογία ακίνητης περιουσίας.....	29
4.4	Ελληνική – Κυπριακή φορολογία φυσικών προσώπων , αγροτών και μερισμάτων.....	32
4.5	Παράδειγμα σύγκρισης φορολογίας φυσικών προσώπων.....	40
4.6	Συμβάσεις διπλής φορολογίας Ελλάδας και Κύπρου.....	42
4.6.1	Συμβάσεις διπλής φορολογίας Ελλάδας.....	42
4.6.2	Συμβάσεις διπλής φορολογίας Κύπρου.....	43

5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ – ΠΟΡΙΣΜΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ.....	43
6.	ΠΗΓΕΣ.....	45
6.1	Βιβλιογραφικές πηγές.....	45
6.2	Πηγές διαδικτύου (Internet)	45

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία θα πραγματευτεί την καταγραφή όλων των νομικών μορφών που λειτουργούν σε Ελλάδα και Κύπρο. Εν συνεχεία θα γίνει μια αναλυτική περιγραφή των διαδικασιών που προβλέπονται από τους παραπάνω νόμους για την ίδρυση των εταιρειών αυτών (σε ξεχωριστό κεφάλαιο για την κάθε χώρα) και θα αντιπαραβληθούν οι τρόποι και οι συντελεστές φορολόγησης των δύο κρατών και οι μεταβολές τους σε άξονα πενταετίας, βάσει του ελληνικού **Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013)** και των **Περί Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 17/(Ι)/2014, ν. 115/(Ι)/2014 και ν. 134/(Ι)/2014)** και **Περί Εταιρειών και Περί Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών** νόμων του κυπριακού συντάγματος αντίστοιχα. Τέλος, θα εξαχθεί και θα αιτιολογηθεί το συμπέρασμα της εργασίας βάσει των ανωτέρω στοιχείων που θα παρουσιαστούν.

1. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Από νομικής απόψεως, οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα διακρίνονται ως εξής:

- **Ατομικές επιχειρήσεις**
- **Εταιρικές επιχειρήσεις**
- **Συλλογικές επιχειρήσεις**

1.1 Ατομικές επιχειρήσεις

Πρόκειται για την παλαιότερη μορφή επιχείρησης. Σε μία ατομική επιχείρηση, φορέας είθισται να είναι μόνο ένα άτομο το οποίο είτε αυτοαπασχολείται είτε βοηθάτε από κάποιον αριθμό ατόμων. Οι εταιρείες αυτές είναι συνήθως μικρές και η συχνή τους εμφάνιση οφείλεται στο γεγονός ότι για την έναρξή τους δεν καθορίζεται από το νόμο κάποιο ελάχιστο ποσό κεφαλαίου και στο ότι δεν απαιτούνται ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη λειτουργία τους.

Πλεονεκτήματα

- Προσωπική επαφή του ιδιοκτήτη με τους πελάτες
- Γρήγορη λήψη αποφάσεων
- Προσαρμοστικότητα στις μεταβολές του περιβάλλοντος

Μειονεκτήματα

- Έλλειψη εξειδίκευσης
- Μικρά κεφάλαια
- Άμεση εξάρτηση επιχειρηματικής δραστηριότητας από τη διάρκεια ζωής του ιδιοκτήτη

1.2 Εταιρικές επιχειρήσεις

Είναι η νομική μορφή η οποία δημιουργείται από τη συνεργασία δύο ή περισσότερων ατόμων, τα οποία συμπράττουν με σκοπό την εξεύρεση κεφαλαίων ή την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εταιρικές επιχειρήσεις διακρίνονται σε **προσωπικές** και **κεφαλαιουχικές**.

1.2.1 Προσωπικές εταιρείες

Στις προσωπικές εταιρείες παίζουν πολύ μεγάλο ρόλο οι προσωπικότητες των εταίρων που τις αποτελούν, καθώς σε αυτές κυρίως βασίζονται η φήμη, η αξιοπιστία και η εξακολούθηση της λειτουργίας τους. Οι εταιρείες αυτές κατηγοριοποιούνται σε **ομόρρυθμες (Ο.Ε.), ετερόρρυθμες (Ε.Ε.), εταιρείες συμπλοιοκτησίας και συμμετοχικές/αφανείς εταιρείες**. Όλες οι λεπτομέρειες και οι διαδικασίες ίδρυσής τους καταγράφονται στον νόμο **4072/2012**.

❖ **Ομόρρυθμες εταιρείες (Ο.Ε.)**

Οι ομόρρυθμες εταιρείες ιδρύονται από δύο ή περισσότερα άτομα και έχουν ως σκοπό την πραγματοποίηση εμπορικών συναλλαγών υπό την ομπρέλα της εμπορικής επωνυμίας για να αποκομίσουν κέρδος. Οι εταίροι ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για πιθανά χρέη της επιχείρησης ανεξαρτήτως του ποσού της εισφοράς τους. Σύμφωνα με τον νόμο **4441/2016** για τη σύσταση μιας ομόρρυθμης εταιρείας υπεύθυνο είναι το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ). Οι ενδιαφερόμενοι ιδρυτές ή το πρόσωπο το οποίο είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένο οφείλει να καταθέσει αίτηση-εξουσιοδότηση για τη σύσταση της εταιρείας προς την Υπηρεσία Μιας Στάσης για την διενέργεια όλων των ενεργειών για τη σύσταση εταιρείας καθώς και να καταθέσει την εταιρική σύμβαση/καταστατικό της εταιρείας υπογεγραμμένο από τους εταίρους. Τελικό στάδιο για την ίδρυση μιας ομόρρυθμης εταιρείας είναι η καταβολή Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας και όπου απαιτείται το τέλος υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τέλος, δεν προβλέπεται από το νόμο κάποιο συγκεκριμένο κεφάλαιο προκειμένου να ιδρυθεί μια ομόρρυθμη εταιρεία.

❖ **Ετερόρρυθμες εταιρείες (Ε.Ε.)**

Οι ετερόρρυθμες εταιρείες επίσης ιδρύονται από δύο ή περισσότερα άτομα και έχουν ίδιους στόχους με τις ομόρρυθμες, αλλά η διαφορά μεταξύ τους είναι ότι, ενώ στις τελευταίες όλοι οι εταίροι είναι ομόρρυθμοι, δηλαδή ευθύνονται με την περιουσία τους για πιθανές οικονομικές δυσχέρειες της επιχείρησης, στις πρώτες πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος και τουλάχιστον ένας που να είναι ετερόρρυθμος, δηλαδή να ευθύνεται περιορισμένα μέχρι του ποσού που έχει εισφέρει στην εταιρεία. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν υπολογίζονται

ως έμποροι, αλλά ως απλοί χρηματοδότες, πράγμα που σημαίνει ότι δε μπορούν να συμμετάσχουν σε διαδικασίες όπως η λήψη αποφάσεων, οι πράξεις διαχείρισης και η εκπροσώπηση της εταιρείας.

❖ **Εταιρείες συμπλοιοκτησίας**

Η συμπλοιοκτησία είναι μορφή ναυτιλιακής επιχείρησης στην οποία δύο ή περισσότεροι ιδιοκτήτες κατέχουν και εκμεταλλεύονται από κοινού (κατόπιν συμφωνίας) ένα πλοίο.

❖ **Συμμετοχικές / αφανείς εταιρείες**

Οι εταιρείες αυτές είναι εσωτερικές και έχουν να κάνουν με τις συμφωνίες μεταξύ εταίρων και την απόκρυψη των συμπράξεών τους από τρίτους. Σε περίπτωση σύστασης μιας τέτοιας εταιρείας υπάρχει ένας εταίρος ο οποίος λέγεται **εμφανής ή διαχειριστής** και καλείται να διευρύνει τις δραστηριότητες της επιχείρησης, και οι υπόλοιποι (έναν ή παραπάνω) εταίροι που ονομάζονται **αφανείς**.

1.2.2 Κεφαλαιουχικές εταιρείες

Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι οι εταιρείες αυτές στις οποίες κομβικό ρόλο διαδραματίζουν τα κεφάλαια που καταβάλλονται από τους εταίρους και όχι οι εταίροι αυτοί καθαυτοί ως άτομα. Ως τέτοιες κατηγοριοποιούνται οι **ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.)**, οι **εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.)** και οι **ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες (Ι.Κ.Ε.)**.

➤ **Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.)**

Πρόκειται για κεφαλαιουχικές εταιρείες των οποίων το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μετοχές.¹ Το νομικό τους πλαίσιο διαμορφώθηκε από τον κωδικοποιημένο νόμο **2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών»** που αποτέλεσε και το επιμέρους **«Δίκαιο της Α.Ε.»**. Σύμφωνα με το

---

¹ Η τιμή κάθε μετοχής μπορεί να κυμαίνεται από 0,30 € μέχρι 100 €.

Εμπορικό Δίκαιο η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική εταιρεία ακόμη κι όταν δεν ασκεί εμπορία. Για τη σύστασή της πρέπει να είναι συγκεντρωμένο το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου **25.000 € σύμφωνα με τον νόμο 4548/2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των Α.Ε.»**. Το ποσό αυτό οριζόταν στα **60.000 €** μέχρι το 2012 όπου είχε τροποποιηθεί σε **24.000 €** σύμφωνα με την **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 12/12/2012, ΦΕΚ 240 Α'** . Σύμφωνα με το νόμο **4548/2018** μέχρι την σύνταξη του πρώτου ισολογισμού οι εταιρείες κατατάσσονται ανάλογα με το μέγεθος του μετοχικού κεφαλαίου από πολύ μικρές (25.000-100.000) , μικρές (100.001-500.000) , μεσαίες (500.001-1.000.000) και μεγάλες με μετοχικό κεφάλαιο μεγαλύτερο του ενός εκατομμυρίου. Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο μετά την σύνταξη του πρώτου ισολογισμού η ανώνυμες εταιρείες κατατάσσονται σε μέγεθος ανάλογα με τα μεγέθη που παρουσιάζουν σε δύο από τα κριτήρια όπως ο μέσος όρος προσωπικού , το σύνολο του ενεργητικού καθώς και τον καθαρό κύκλο εργασιών. Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες ,εκτός από αυτές που αποτελούν εταιρείες δημοσίου ενδιαφέροντος, απαλλάσσονται από την υποχρέωση δημοσίευσης της έκθεσης διαχείρισης . Οι ανώνυμες εταιρείες οι οποίες χαρακτηρίζονται μεσαίες και μεγάλες είναι υποχρεωτικό να υποβάλλονται σε τακτικό έλεγχο χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι ανώνυμες εταιρείες δημοσιεύουν στο Γ.Ε.ΜΗ.: **α)** τις νόμιμα εγκεκριμένες από την τακτική γενική συνέλευση ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, **β)** την έκθεση διαχείρισης και **γ)** τη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας όπου απαιτείται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έγκρισή τους από την τακτική γενική συνέλευση. Συνοδεύονται επίσης από το πλήρες κείμενο της έκθεσης ελέγχου .Στις Α.Ε. το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίσες μετοχές, οι οποίες είναι ανώνυμες ή ονομαστικές και μεταβιβάζονται ελεύθερα, εκτός αν το καταστατικό υποβάλλει το μεταβιβαστό σε ορισμένους περιορισμούς (δεσμευμένες μετοχές). Όλοι οι μέτοχοι των ανωνύμων εταιρειών ευθύνονται για πιθανές οικονομικές δυσλειτουργίες μόνο μέχρι του ποσού το οποίο έχουν εισφέρει στην επιχείρηση.

➤ **Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)**

Είναι ένας θεσμός ο οποίος καθιερώθηκε στην Ελλάδα το 1955 και στη Δυτική Ευρώπη από το τέλος του προηγούμενου αιώνα, έχοντας ως αντικείμενο την κάλυψη των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών τις οποίες εξέφραζαν οι άνθρωποι που ασχολούνταν με τις επιχειρήσεις. Οι ανάγκες αυτές ήταν να διοικούν μεν οι ίδιοι την εταιρεία τους, αλλά να ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού που συμμετέχουν σε αυτή. Παλιότερα οι επιχειρηματίες χρησιμοποιούσαν τη

μορφή της ανώνυμης εταιρείας για να συγκαλύψουν μια οικογενειακή επιχείρηση. Στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης συμμετέχουν ονομαστικά ορισμένα πρόσωπα, κάθε ένα εκ των οποίων ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εταιρικής του μερίδας, που δε μπορεί να παρασταθεί με μετοχές και δε μπορεί να μεταβιβαστεί εάν δε συμφωνούν όλοι οι εταίροι. Επομένως, στην Ε.Π.Ε. συνδυάζονται πλεονεκτήματα των Ο.Ε. και Α.Ε., ενώ η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην ίδρυση και τη διάλυσή της, ούτε απαιτούνται σημαντικά κεφάλαια σε σχέση με τις Α.Ε.. Η Ε.Π.Ε. διοικείται από τη γενική συνέλευση των εταίρων. Η διαχείριση της εταιρείας ανήκει κατ' αρχήν σε όλους τους εταίρους, αλλά οπωσδήποτε υπάρχει η δυνατότητα να διοριστούν διαχειριστές, είτε είναι εταίροι είτε όχι. Το νομικό πλαίσιο για τις Ε.Π.Ε. διαμορφώθηκε στο νόμο **3190/1955 «Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης»** και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με την **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 12/12/2012, ΦΕΚ 240 Α'** ως προς το απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση της που πλέον ορίζεται στις **2.400 €**. Με το νόμο **4541/2018**, το κεφάλαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό το οποίο σχηματίζεται είτε από μετρητά είτε από εισφορές σε είδος.

➤ **Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε.)**

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ή **εταιρεία του ενός ευρώ**, γνωστή με αυτό το όνομα λόγω του ότι αυτό είναι το ελάχιστο κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύστασή της) είναι μια σχετικά νέα και καινοτόμα εταιρική μορφή. Η εισαγωγή της ολοκληρώθηκε στις **11 Απριλίου 2012** στο **ΦΕΚ Α'** με τον νόμο **4072/2012**. Στις **29 Μαΐου 2013** ανακοινώθηκε στο ΦΕΚ Α' 120 με τον νόμο **4155/2013** μια τροποποίηση του νόμου 4072/2012. Πλέον το κεφάλαιο μιας Ι.Κ.Ε. μπορεί να είναι και μηδενικό, ώστε να μπορεί η εταιρεία να μείνει χωρίς καθόλου κεφάλαιο χωρίς αυτό να έχει αυτομάτως αρνητικές επιπτώσεις γι' αυτήν (π.χ. αν εξακολουθεί να έχει εξωκεφαλαιακές εισφορές). Οι εταιρείες του ενός ευρώ κοστίζουν λιγότερο (25% φθηνότερα από μια Ε.Π.Ε.) τόσο κατά τη σύστασή τους όσο και κατά τη διαχείρισή τους. Για τη σύσταση μιας τέτοιας επιχείρησης οι μέτοχοι απευθύνονται στην ΥΜΣ² για την ταχύτερη δυνατή απόκτηση ΑΦΜ.

---

² Υ.Μ.Σ.: Υπηρεσία Μίας Στάσης. Αφορά στην απλούστευση των διαδικασιών για την συντομότερη διαδικασία ίδρυσης επιχειρήσεων.

2.3 Συλλογικές εταιρείες

Οι συλλογικές εταιρείες απαρτίζονται κατά βάση από **συνεταιρισμούς, σωματεία, ιδρύματα** κ.α., αλλά ο συνεταιρισμός αποτελεί τον κυριότερο τύπο μεταξύ αυτών. Πρόκειται για μία μορφή εταιρείας στην οποία το πλήθος των εταίρων και τα μερίδια που έχει εισφέρει ο καθένας από αυτούς μπορούν να αυξάνονται ή να μειώνονται χωρίς αυτό να διαστρεβλώνει τη λειτουργία της επιχείρησης ή να εγκυμονεί κινδύνους ακόμη και για την ίδια την ύπαρξή της. Στόχος των συνεταιρισμών, αλλά και όλων των συλλογικών εταιρειών γενικότερα είναι η εκπλήρωση των σκοπών που έχει ο κάθε συνεταιίρος ξεχωριστά μέσω της αρμονικής συνεργασίας και όχι απαραίτητα η επίτευξη κέρδους. Η δημιουργία μιας τέτοιας επιχείρησης προϋποθέτει τη σύνταξη του καταστατικού με υπογραφή επτά ή παραπάνω μελών, την έγκρισή του από το αρμόδιο υπουργείο και την καταχώρησή του στο Μητρώο Συνεταιρισμών.

2.4 Χαρακτηριστικά εταιρειών

Παρακάτω καταγράφονται συνοπτικά οι διαδικασίες ίδρυσης για κάθε εταιρική μορφή στην Ελλάδα:

2.4.1 Κεφαλαιουχικές εταιρείες

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

- ⇒ Απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο κατά την ίδρυση: 25.000€.
- ⇒ Το κεφάλαιο διαιρείται σε ίσης αξίας μερίδια που απαρτίζουν τις μετοχές.
- ⇒ Μεγάλη διάρκεια ζωής της εταιρείας.
- ⇒ Περιορισμένη ευθύνη των εταίρων / μετόχων.
- ⇒ Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία.
- ⇒ Πρόβλεψη τριών οργάνων (Γενικής Συνέλευσης, Διοικητικού Συμβουλίου, Ελεγκτών).
- ⇒ Για τη ίδρυση της Α.Ε. απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο με συμμετοχή δικηγόρου καθώς και διαφόρων κατά περίπτωση διοικητικών αδειών.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

- ⇒ Υποχρεωτική ύπαρξη εταιρικού κεφαλαίου κατά την ίδρυση το οποίο καθορίζεται από τους εταίρους.
- ⇒ Κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρεία μόνον με μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελάχιστου ποσού της μερίδας συμμετοχής σύμφωνα με το καταστατικό. Τα εταιρικά μερίδια έχουν ονομαστική αξία ενός (1) τουλάχιστον ευρώ. Η ονομαστική αξία είναι ίση για όλα τα εταιρικά μερίδια.
- ⇒ Υποχρεώσεις δημοσιότητας κατά την ίδρυση και μετέπειτα.
- ⇒ Πρόβλεψη συγκεκριμένης διάρκειας της εταιρίας στο καταστατικό, χωρίς όμως η σχετική έλλειψη να καθιστά το καταστατικό άκυρο.
- ⇒ Περιορισμένη εταιρική ευθύνη.
- ⇒ Λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία προσώπων και κεφαλαίου.
- ⇒ Ύπαρξη δύο οργάνων (Συνέλευσης των εταίρων και Διαχειριστές).
- ⇒ Η ίδρυση της Ε.Π.Ε. μπορεί να πραγματοποιηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ.

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

- ⇒ Είναι εμπορική και έχει νομική προσωπικότητα.
- ⇒ Απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο ενός ευρώ.
- ⇒ Η εταιρική συμμετοχή είναι αποσυνδεδεμένη από το κεφάλαιο.
- ⇒ Αναγνωρίζεται κάθε είδους εισφοράς (κεφάλαιο, εργασία ή εγγυοδοτική ευθύνη).
- ⇒ Απλοποιούνται οι σχέσεις των εταίρων και η λειτουργία της εταιρείας.
- ⇒ Ευελιξία στη επιλογή και μεταβολή μεταξύ ενός κεφαλαιουχικού σχήματος και μιας προσωπικής εταιρείας.

2.4.2 Προσωπικές εταιρείες

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

- ⇒ Μη πρόβλεψη αναγκαίου ελαχίστου κεφαλαίου.
- ⇒ Ύπαρξη ομόρρυθμων και ετερορρυθμων εταίρων. Οι ομόρρυθμοι ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις, οι δε ετερόρρυθμοι μόνο περιορισμένα μέχρι το ύψος της εισφοράς τους στην εταιρία.
- ⇒ Η ετερόρρυθμη εταιρία μπορεί να ιδρυθεί και με απλό ιδιωτικό συμφωνητικό.

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)

- ⇒ Μη πρόβλεψη αναγκαίου ελαχίστου κεφαλαίου.
- ⇒ Όλοι οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρίας ευθύνονται με ολόκληρη την προσωπική τους περιουσία για τις εταιρικές υποχρεώσεις.
- ⇒ Με την λύση της εταιρίας δεν παύει η προσωπική ευθύνη των εταίρων για τις υποχρεώσεις της εταιρίας.
- ⇒ Η ομόρρυθμη εταιρία μπορεί να ιδρυθεί και με ιδιωτικό συμφωνητικό.

Ατομική Εταιρεία

- ⇒ Προσωπική εταιρεία που ο μοναδικός εταίρος ευθύνεται για το σύνολο των χρεών της εταιρείας με την δική του περιουσία.
- ⇒ Ευελιξία ως προς τον έλεγχο κάθε τομέα και γρήγορη λήψη αποφάσεων αφού εξαρτάται από ένα μόνο άτομο.
- ⇒ Δεν απαιτείται ελάχιστο ύψος κεφαλαίου για την ίδρυση της.
- ⇒ Δεδομένου ότι η ατομική επιχείρηση δεν έχει νομική μορφή ο χρόνος ιδρύσεως είναι ελάχιστος.

2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Από τις προηγούμενες νομικές μορφές που λειτουργούν στην Ελλάδα, αυτές που βρίσκουν εφαρμογή στον κυπριακό νόμο είναι η **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)** από τις κεφαλαιουχικές εταιρείες και ο **συνεταιρισμός** από τις συλλογικές εταιρείες, με τη διαφορά

βέβαια εδώ ότι υπάρχουν αρκετές διακλαδώσεις στις οποίες χωρίζονται τα παραπάνω νομικά πρόσωπα. Πέραν αυτών όμως, συναντάται και μια νέα εταιρική μορφή, αυτή των **παραρτημάτων αλλοδαπών εταιρειών**, η οποία επίσης παρουσιάζει τις υποδιαιρέσεις της οι οποίες θα καταγραφούν στη συνέχεια.

2.1 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Οι Ε.Π.Ε. όπως διατυπώθηκε και στην παρουσίαση της εφαρμογής τους στον ελληνικό νόμο, είναι επιχειρήσεις που καταπιάνονται με μικρότερου βεληνεκούς δραστηριότητες από τις υπόλοιπες νομικές μορφές, συνδυάζοντας ωστόσο τις ιδιότητές τους με τα πλεονεκτήματα των μορφών αυτών. Βάσει του **Περί Εταιρειών Νόμου (κεφ. 113)** του Κυπριακού Συντάγματος χωρίζονται σε:

- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης δια μετοχών
- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης με εγγύηση

2.1.1 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης διά μετοχών

Στην εταιρική μορφή αυτή, οι εταίροι δεν αναλαμβάνουν ευθύνη απέναντι στους διάφορους πιστωτές της επιχείρησης, αλλά απέναντι στην ίδια την επιχείρηση, συνδράμοντας στο μετοχικό της κεφάλαιο. Βέβαια η ευθύνη αυτή, όπως δηλώνει ρητά και ο προαναφερθείς κυπριακός Περί Εταιρειών Νόμος, περιορίζεται βάσει καταστατικού σε πιθανό μη καταβληθέν χρηματικό ποσό από το μετοχικό κεφάλαιο που έχει εισφέρει ο καθένας εξ αυτών ξεχωριστά στην εταιρεία. Οι Ε.Π.Ε. διά μετοχών παρουσιάζουν και μια επιπλέον διάκριση, σε:

- ❖ **Ιδιωτικές εταιρείες**, στις οποίες (σύμφωνα με τον ίδιο κυπριακό νόμο) ο αριθμός των εταίρων δε δύναται να ξεπερνάει τα πενήντα άτομα. Επίσης, τίθενται βάσει του καταστατικού τους όρια στο ύψος των μετοχών τις οποίες οι εταίροι δικαιούνται να

μεταβιβάσουν. Οι ιδιωτικές εταιρείες κατηγοριοποιούνται με τη σειρά τους σε Εξαιρούμενες Ιδιωτικές Εταιρείες και σε Ιδιωτικές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης.

- ❖ **Δημόσιες εταιρείες**, οι οποίες αποτελούνται από όσες εταιρείες δεν είναι ιδιωτικές και μπορούν να εισαχθούν στο κυπριακό χρηματιστήριο.

2.1.2 Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης με εγγύηση

Πρόκειται συνήθως περί μη κερδοσκοπικών εταιρειών, όπου κύριο χαρακτηριστικό είναι η μη έκδοση μετοχών, λόγω του ότι δεν έχει θεσπιστεί βάσει καταστατικού η συνεισφορά των εταίρων στο κεφάλαιο της επιχείρησης, με εξαίρεση το ενδεχόμενο εκκαθάρισης, περίπτωση στην οποία το καταστατικό δηλώνει ότι η εταιρική ευθύνη περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο ποσό το οποίο θα πρέπει να καταβάλουν.

2.2 Συνεταιρισμοί

Εν αντιθέσει με την έννοια του συνεταιρισμού όπως αυτή αναλύθηκε στις μορφές των ελληνικών νομικών προσώπων, στην κυπριακή νομοθεσία παρουσιάζεται ως καθαρά επαγγελματική σχέση μεταξύ ατόμων που ασκούν από κοινού επιχειρηματική δραστηριότητα με στόχο την επίτευξη κέρδους. Είναι δηλαδή η αντίστοιχη εκδοχή της ομόρρυθμης εταιρείας στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο. Βάσει του **Περί Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου (κεφ. 116)** του Κυπριακού Συντάγματος χωρίζονται σε:

- Γενικούς Συνεταιρισμούς
- Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης

2.2.1 Γενικοί Συνεταιρισμοί

Οι Γενικοί Συνεταιρισμοί, ή **Συνεταιρισμοί Απεριόριστης Ευθύνης**, είναι ένα νομικό πρόσωπο χωρίς σταθερό κεφάλαιο, στα πλαίσια του οποίου δίνεται έμφαση στην προσωπική ευθύνη προκειμένου να διαπιστωθεί και να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της επιχείρησης. Στο καταστατικό αναγράφεται η εξ ολοκλήρου ευθύνη των εταίρων με την παρουσία τους για πιθανές οικονομικές δυσχέρειες του συνεταιρισμού.

2.2.2 Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης

Σε αυτή τη μορφή επιχείρησης οι εκάστοτε εταίροι, σύμφωνα με το καταστατικό, ευθύνονται για πιθανά οικονομικά προβλήματα περιορισμένα μέχρι του ποσού το οποίο έχουν εισφέρει ή κάποιο πολλαπλάσιο αυτού, το οποίο πολλαπλάσιο όμως να μην ξεπερνάει ή να ισούται με το συνολικό χρέος του συνεταιρισμού. Με αυτό τον τρόπο, μπορεί να αυξηθεί η ευθύνη τους προς την εταιρεία με μια ενδεχόμενη τροποποίηση του καταστατικού που να περιλαμβάνει αύξηση της εταιρικής μερίδας (ή να μειωθεί σε αντίθετη περίπτωση), ωστόσο ποτέ δε θα ευθύνονται εξ ολοκλήρου για τυχόν ζημιές που θα παρουσιαστούν.

2.3 Παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών

Σύμφωνα με το άρθρο 347 του κυπριακού Περί Εταιρειών Νόμου, τα παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών, ή αλλιώς οι **υπεράκτιες (γνωστότερες ως offshore) εταιρείες**, δύνανται να καταχωρηθούν στο νομικό πλαίσιο της χώρας για τη διενέργεια των εμπορικών δραστηριοτήτων τους. Το άρθρο επίσης αναφέρει το διαχωρισμό των εταιρειών αυτών, σε:

- Υπεράκτιες Ιδιωτικές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης
- Υπεράκτια παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών
- Υπεράκτιους Γενικούς Συνεταιρισμούς ή Υπεράκτιους Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης

2.3.1 Υπεράκτιες Ιδιωτικές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

Πρόκειται για νομικές οντότητες που ιδρύονται επί κυπριακού εδάφους από φυσικά ή νομικά πρόσωπα εκτός Κύπρου που επιθυμούν την άσκηση εμπορικών πράξεων εντός της χώρας μεν, αλλά χωρίς να συμπεριλαμβάνεται αυτή μέσα στις δραστηριότητές τους. Επιπλέον, όπως και με τις εγχώριες ιδιωτικές εταιρείες, τίθεται περιορισμός στον αριθμό των εταίρων που μπορούν να αποτελέσουν μέλη μιας τέτοιας επιχείρησης, όπως επίσης και στον αριθμό των μετοχών που έχουν τη δυνατότητα αυτοί να μεταβιβάσουν.

2.3.2 Υπεράκτια παραρτήματα αλλοδαπών εταιρειών

Τα νομικά πρόσωπα αυτά επωφελούνται από τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι κύριες εταιρείες οι οποίες τα ίδρυσαν και χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες αυτές ως επιχειρηματική βάση για να διενεργούν τις οικονομικές τους δραστηριότητες ανά την υφήλιο. Χαρακτηριστικό πλεονέκτημα μεταξύ αυτών είναι η πλήρης απαλλαγή πιθανών κερδών από φορολογία στην περίπτωση που η διοίκηση των οντοτήτων αυτών βρίσκεται εκτός ορίων Κύπρου. Βέβαια το φορολογικό καθεστώς της Κύπρου (το οποίο θα παρουσιαστεί στη συνέχεια) είναι τέτοιο που, ακόμη και σε περίπτωση που η διοίκηση βρίσκεται εντός Κύπρου, ο φόρος εισοδήματος είναι συγκριτικά με τα περισσότερα κράτη πολύ μικρός.

2.3.3 Υπεράκτιοι Συνεταιρισμοί ή Υπεράκτιοι Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης

Εν αντιθέσει με την εγχώρια νομική μορφή του συνεταιρισμού, όπου ο Γενικός Συνεταιρισμός και ο Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης ήταν δύο αντιφατικές έννοιες όπου στα πλαίσια της μίας οι εταίροι ευθύνονταν απεριόριστα ενώ στα πλαίσια της άλλης ευθύνονταν περιορισμένα για πιθανά χρέη της επιχείρησης, εδώ οι δύο όροι ταυτίζονται. Στο καταστατικό της οντότητας αυτής ορίζεται ότι δεν υπάρχει σταθερό κεφάλαιο για τις δραστηριότητες στο εξωτερικό, χωρίς ωστόσο τα συμβαλλόμενα μέρη της επιχείρησης να ευθύνονται με όλη τους την περιουσία για πιθανές ζημιές της.

2.3.4 Σύσταση υπεράκτιας εταιρείας

Η διαδικασία της σύστασης αναλαμβάνεται από εξουσιοδοτημένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα στην κάθε χώρα η οποία επιτρέπει την σύσταση υπεράκτιων εταιρειών. Αρχικά επιλέγεται το όνομα της εταιρείας, καταβάλλονται τα τέλη και γίνεται σχεδόν αμέσως η σύστασή της. Το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο το οποίο συνέστησε την εταιρία, φροντίζει να καταβάλλονται προς το κράτος στο οποίο έγινε η σύσταση και στα τακτά χρονικά διαστήματα τα ετήσια τέλη της υπεράκτιας εταιρείας, με σκοπό την διατήρηση της νομικής υπόστασης της εταιρίας σύμφωνα με τους νόμους και έναντι τρίτων. Για την ίδρυση απαιτείται σύνταξη και υπογραφή ιδιωτικού ιδρυτικού εγγράφου (καταστατικό), το οποίο κατατίθεται στο τηρούμενο από κάθε χώρα μητρώο εταιριών και εγκρίνεται και επικυρώνεται από την αρμόδια αρχή. Για την ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας απαιτούνται τα εξής έγγραφα:

- ❖ Το έγγραφο ιδρύσεως της εταιρείας, το οποίο είναι γνωστό ως **Articles of Incorporation**, ή ως **Memorandum of Association**, ανάλογα με την νομοθεσία την οποία ακολουθεί η εταιρεία και βεβαιώνει την ίδρυσή της. Περιέχει βασικές πληροφορίες, όπως το όνομα, τον τύπο των μετοχών, τον σκοπό ίδρυσης, τις δραστηριότητες τις οποίες θα αναπτύξει κλπ.
- ❖ Ο εσωτερικός κανονισμός, ο οποίος είναι γνωστός ως **By-laws**, ή **Articles of Association** και περιλαμβάνει τους κανόνες λειτουργίας. Καθορίζει επίσης τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων. Ο εσωτερικός κανονισμός της δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση του Δ.Σ., ή με απόφαση της πλειοψηφίας των μετόχων.
- ❖ Οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά των μετοχών.
- ❖ Η σφραγίδα της εταιρείας.
- ❖ Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. της εταιρείας.

Αριθμός μετόχων

Οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ιδρυθούν με έναν μόνο μέτοχο. Η νομοθεσία ορισμένων χωρών ορίζει, ότι ελάχιστος επιτρεπτός αριθμός μετόχων είναι δύο (π.χ. Παναμάς). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ιδρυτής - μέτοχος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο. Η

συγκέντρωση του συνόλου των μετοχών στα χέρια ενός μετόχου δε συνιστά λόγο λύσης της εταιρείας.

Εταιρικό κεφάλαιο

Οι περισσότερες νομοθεσίες κρατών προέλευσης υπεράκτιων εταιρειών ορίζουν, ως απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο για την ίδρυση των εταιρειών τους ένα πολύ μικρό ποσό (π.χ. 1000 δολάρια Η.Π.Α.). Το εταιρικό κεφάλαιο δεν είναι απαραίτητο να είναι καταβεβλημένο σε τραπεζικό λογαριασμό και δεν απαιτείται να πιστοποιηθεί η καταβολή του από τις εποπτικές αρχές των κρατών προέλευσης. Θεωρείται καταβεβλημένο κατά την ίδρυση της εταιρείας. Οι νομοθεσίες των κρατών προέλευσης των υπεράκτιων εταιρειών δεν ορίζουν το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου σε σχέση με το ύψος των επενδύσεων, του τζίρου ή των καθαρών κερδών της εταιρείας. Επίσης, πολλές νομοθεσίες επιτρέπουν το μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών να είναι καταβεβλημένο ακόμη και σε είδος ή σε νόμισμα διαφορετικό από το εγχώριο.

2.3.5 Γενικές δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών

Πέραν των διαφόρων εκφάνσεων που μπορεί να πάρει αυτή η εταιρική μορφή, οι τελικοί σκοποί και οι εμπορικές δραστηριότητες τις οποίες διενεργούν ταυτίζονται αρκετά συχνά. Μερικές από τις δραστηριότητες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- **Προστασία του ιδιοκτήτη από προσωπική ευθύνη:** Αυτό συμβαίνει καθότι όλες οι εμπορικές πράξεις τις οποίες αναλαμβάνει η υπεράκτια εταιρεία γίνονται στο δικό της όνομα και όχι σε αυτά των εταίρων.
- **Εισαγωγικές – εξαγωγικές δραστηριότητες**
- **Τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών**
- **Αγορά ακινήτων ανά την υφήλιο:** Σε μία τέτοια συνθήκη η εταιρεία, λόγω του ότι δεν είναι εγχώριο πρόσωπο, απαλλάσσεται από «πόθεν έσχες» και φόρο μεταβίβασης.
- **Αγορά μετοχών:** Η υπεράκτια εταιρεία προστατεύει τους πραγματικούς αγοραστές εμφανιζόμενη ως δικαιούχος.
- **Επανατιμολογήσεις**

- **Τριγωνικό εμπόριο**: Η επιχείρηση συναλλάσσεται με άλλες χώρες μέσω μιας τρίτης χώρας αναφορικά με εισαγωγές, εξαγωγές και γενικότερα διεθνείς δραστηριότητες.
- **Εισαγωγική εταιρεία**: Οι κυπριακές υπεράκτιες εταιρείες δύνανται να αναλάβουν εισαγωγικές επιχειρηματικές ενέργειες και στη συνέχεια να μεταπωλούν τα εμπορεύματα στην Ελλάδα.
- **Εξαγωγική εταιρεία**: Σε αυτού του είδους τη δραστηριότητα, η κυπριακή εταιρεία ορίζεται ως αντιπρόσωπος και διανομέας από την ελληνική εταιρεία και στη συνέχεια διενεργεί την πώληση έναντι ενός ποσού που θα καθοριστεί μεταξύ των δύο εταιρειών, κρατώντας παράλληλα και κάποιο ποσοστό του κέρδους.
- **Αγορά μετοχών από το χρηματιστήριο**: Οι κυπριακές offshore μπορούν να αγοράζουν μετοχές από εταιρείες που έχουν εγγραφεί στο ΧΑΚ³, εξασφαλίζοντας έτσι ότι το όνομα αγοραστή που θα φαίνεται θα είναι των ίδιων των offshore και όχι των πραγματικών μετόχων, εξασφαλίζοντάς τους έτσι ανωνυμία.
- **Αντιπροσωπείες εισαγωγών – εξαγωγών**: Μια ελληνική εταιρεία η οποία πραγματοποιεί εισαγωγικές και εξαγωγικές δραστηριότητες μπορεί να χρησιμοποιήσει ως αντιπρόσωπο την αντίστοιχη κυπριακή υπεράκτια εταιρεία, η οποία θα την χρεώνει με μία προμήθεια επί των εμπορικών πράξεων αυτών.
- **Εμπορικοί αντιπρόσωποι**: Η κυπριακή εταιρεία παρέχει στους εμπορικούς αντιπρόσωπους τη δυνατότητα να εισπράξουν τις προμήθειές τους από δραστηριότητα στην αλλοδαπή χωρίς φορολογική επιβάρυνση.
- **Αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας**: Μια υπεράκτια εταιρεία της Κύπρου μπορεί να αγοράσει ακίνητη ιδιοκτησία σε ελληνικό έδαφος, έχοντας ως επιπλέον προνόμια την ανωνυμία και, διά της απαλλαγής από το λεγόμενο «πόθεν έσχες», την αποφυγή της δήλωσης της ιδιοκτησίας αυτής.
- **Ίδρυση νέας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. στην Ελλάδα**: Μέσω αυτής της διαδικασίας, η κυπριακή επιχείρηση μπορεί να αγοράσει τις μετοχές τις οποίες εκδίδει η νεοσυσταθείσα εταιρεία, αποκομίζοντας τα οφέλη της ανωνυμίας των μετόχων (αν οι μετοχές της

---

³ Χ.Α.Κ.: Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

έχουν εγγραφεί σε καταπιστευματοδόχους εταιρείες⁴) και της δυνατότητας εξαγωγής του καθαρού κέρδους.

- **Επενδύσεις στο εξωτερικό**: Η πλειάδα συμφωνιών τις οποίες έχει συνάψει η Κύπρος με άλλα κράτη (κυρίως της Ανατολικής Ευρώπης) έχει διευκολύνει κατά πολύ τη δυνατότητα επενδύσεων στο εξωτερικό μέσω των υπεράκτιων εταιρειών της.
- **Ναυτιλιακές εταιρείες**: Οι ναυτιλιακές εταιρείες της Κύπρου δίνουν τη δυνατότητα εγγραφής πλοίου με την κυπριακή σημαία σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα.
- **Ξενοδοχειακές εταιρείες**: Μια ελληνική ξενοδοχειακή εταιρεία μπορεί να παραχωρήσει δικαιώματα ξενοδοχειακής μονάδας στην αντιπρόσωπο κυπριακή επιχείρηση.

2.4 Ίδρυση κυπριακής εταιρείας

2.4.1 Χρόνος και διαδικασία

Η διαδικασία εγγραφής Κυπριακής Εταιρείας και της δραστηριοποίησης της γίνεται εντός 8 εργάσιμων ημερών και βοηθάει στην εξασφάλιση της δίκαιης φορολογίας των κερδών και στην αποφυγή της γραφειοκρατίας.

2.4.2 Επωνυμία εταιρείας

Αρχικά θα πρέπει να υποβληθεί αίτηση για έγκριση ονόματος της υπό ίδρυση Εταιρείας. Η διαδικασία εγγραφής Κυπριακής Εταιρείας είναι απλή και η έγκριση του ονόματος γίνεται εντός 3 εργάσιμων ημερών. Συνήθως υπάρχουν δύο ή τρεις εναλλακτικές προτάσεις, έτσι ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες έγκρισης μιας επιλεγείσας επωνυμίας από τον Έφορο Εταιρειών.

---

⁴ Καταπιστευματοδόχος Εταιρεία (Nominee company): Εταιρεία που κατέχει μέρος μιας περιουσίας προς όφελος του νόμιμου δικαιούχου που της την καταχώρησε.

Με την έγκριση του ονόματος της Εταιρείας ξεκινά η διαδικασία εγγραφής της εταιρείας στον Έφορο Εταιρειών Κύπρου με την κατάθεση όλων εκ του νόμου απαραίτητων εγγράφων για σύσταση της Εταιρείας.

Η εξέταση της αίτησης για την εγγραφή της εταιρείας διαρκεί 4 με 5 εργάσιμες μέρες και συνολικά θα έχει ολοκληρωθεί σε διάστημα 7 με 8 εργάσιμων ημερών το αργότερο με την έκδοση των επικυρωμένων πιστοποιητικών ίδρυσης και του Καταστατικού της Εταιρείας.

2.4.3 Απαιτούμενα έγγραφα

Κατά την οριστικοποίηση του συμφωνηθέντος φορολογικού σχεδιασμού, για την ίδρυση κυπριακής εταιρείας και για άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού είναι αναγκαία τα ακόλουθα έγγραφα:

- ✓ Πιστοποιημένο αντίγραφο διαβατηρίου ή ταυτότητας.
- ✓ Πιστοποιημένο αντίγραφο ή αυθεντικός πρόσφατος λογαριασμός κοινής ωφελείας (ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΟΤΕ) για εξακρίβωση διεύθυνσης διαμονής.

Συστατική επιστολή από τραπεζικό ίδρυμα ή δικηγόρο ή αδειοδοτημένο λογιστή. Οι συστατικές επιστολές δίνονται από τα τραπεζικά ιδρύματα και τους νομικούς σύμβουλους του ατόμου που θέλει να ιδρύσει την εταιρεία.

3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ – ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Η Κύπρος, γνωστή για το γεγονός ότι έχει έναν από τους χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας έτσι τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες και την ανταγωνιστικότητά της ως χώρα γενικότερα, έχει σημαντικότερες σε αυτόν τον τομέα διαφορές με το αναλογικά σαφώς λιγότερο ευνοϊκό ελληνικό καθεστώς. Παρακάτω θα παρουσιαστούν οι διακυμάνσεις των φορολογικών συντελεστών των νομικών προσώπων για πέντε συνεχόμενα έτη σε όλες τις εκφάνσεις τους, καθώς και τα διαφορετικά υποκείμενα των φόρων στις δύο χώρες.

3.1 Ελληνική – Κυπριακή φορολογία εταιρειών

Αναμφισβήτητα, η οικονομική κρίση που χτύπησε τη χώρα από το 2008 και μετά έχει επηρεάσει προς το χειρότερο την οικονομική της δυνατότητα, κάτι το οποίο αναπόφευκτα επηρέασε και το φορολογικό της καθεστώς. Κατά την πενταετία 2013 – 2017, παρουσιάστηκε σταδιακή αύξηση σε κάποιους συντελεστές φορολογίας, κάποιιοι παρέμειναν αμετάβλητοι, ενώ παρουσιάστηκαν κάποιιοι και καταργήθηκαν κάποιιοι άλλοι με την πάροδο των χρόνων. Ο τρέχων γενικός φορολογικός συντελεστής, όπως αυτός διαμορφώθηκε το 2015, είναι **29%**. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, η Κύπρος κατόρθωσε πολύ γρήγορα να απεμπλακεί από την οικονομική κρίση που διαμορφώθηκε τη διετία 2012-2013. Μετά από αυτό το διάστημα η χώρα ανέκαμψε και δημιούργησε πρόσφορο έδαφος για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της και τη μετατροπή της σε μία χώρα με φορολογικό καθεστώς ευνοϊκό για πλειάδα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Το κυριότερο χαρακτηριστικό της κυπριακής φορολογίας είναι οι απαλλαγές και οι εκπτώσεις σε διάφορες υποενότητες επιχειρηματικών πράξεων. Ο τρέχων φορολογικός συντελεστής, όπως αυτός διαμορφώθηκε το 2014, είναι **12,5%** για όλα τα νομικά πρόσωπα που διενεργούν εμπορικές πράξεις στην Κύπρο, κάτι που τον καθιστά τον δεύτερο μικρότερο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.1.1 Φορολογικό έτος 2013

Ελληνική Φορολογία

Το 2013 ήταν το τελευταίο έτος για το οποίο ίσχυσαν ορισμένα πράγματα στο ελληνικό φορολογικό σύστημα. Μέχρι τότε τα υποκείμενα του φόρου κατηγοριοποιούνταν με διαφορετικό τρόπο από ότι στη συνέχεια, με την ένταξη των προκαταβολών φόρου και της εισφοράς αλληλεγγύης και την μεταβολή των κατηγοριών των φυσικών και νομικών προσώπων που υπόκεινται σε φόρο, λόγω των αλλαγών του ΚΦΕ⁵.

---

⁵ Κ.Φ.Ε.: Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος.

Χρήση	Συντελεστής					
	Α.Ε.	Α.Ε. εισηγμένες στο Χ.Α.	Συντελεστής παρακράτησης μερισμάτων	Συντελεστής παρακράτησης αμοιβών Δ.Σ.	Ε.Π.Ε.	Λοιπές άρθρου 109 ΚΦΕ
2013	26%	26%	10%	40%	26%	26%

Πίνακας 1: Φορολογικοί συντελεστές για Α.Ε. - Ε.Π.Ε.- Ι.Κ.Ε. - συνεταιρισμούς - αλλοδαπές εταιρείες (Άρθρο 109, παρ. 1 ΚΦΕ). Πηγή: www.taxheaven.gr

Χρήση	Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
				Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
2013	50.000	26	13.000	50.000	13.000
	Υπερβάλλον	33			

Πίνακας 2: Φορολογικοί συντελεστές για Ο.Ε. - Ε.Ε. - Κοινωνικές - Αστικές - Αφανείς εταιρείες (Άρθρο 10 ΚΦΕ). Πηγή: www.taxheaven.gr

Κυπριακή Φορολογία

Πρόκειται για το τελευταίο φορολογικό έτος κατά το οποίο ο συντελεστής εταιρικού φόρου ανήλθε στο **10%**, ποσοστό το οποίο αποτελούσε το χαμηλότερο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.1.2 Φορολογικό έτος 2014

Ελληνική Φορολογία

Κατά το φορολογικό έτος 2014, το άρθρο 109 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαταστάθηκε από το άρθρο 12. Το φορολογικό έτος του 2014 αναλύθηκε διεξοδικότερα ο

συντελεστής παρακράτησης φόρου και προστέθηκε η προκαταβολή φόρου στο ελληνικό σύστημα φορολόγησης.

Ημερομηνία έναρξης – λήξης φορολογικού έτους	Συντελεστής	
	Νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία	Παρακράτηση μερισμάτων σε περίπτωση διανομής κερδών
1/1/2014 – 31/12/2014	26%	10%

Νομικά πρόσωπα	Φορολογικό έτος 2014	
	Προ ψήφισης νόμου 4336/2015	Μετά ψήφισης νόμου 4336/2015
Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. (εκτός τραπεζών)	80%	100%
Τράπεζες	100%	100%
Ο.Ε., Ε.Ε.	55%	55%
Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	55%	55%
Συνεταιρισμοί	80%	100%
Συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες	55%	55%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	55%	55%
Λοιπές κοινοπραξίες	80%	100%
Λοιπά νομικά πρόσωπα	80%	100%

Πίνακας 4: Φορολογικοί συντελεστές παρακράτησης φόρου νομικών προσώπων, έτος 2014. Πηγή: www.taxheaven.gr

Κυπριακή Φορολογία

Κατά τη χρήση αυτή μονιμοποιήθηκε ο γενικός φορολογικός συντελεστής της Κύπρου στο τωρινό **12,5%**.

3.1.3 Φορολογικό έτος 2015

Ελληνική Φορολογία

Κατά τη διάρκεια αυτής της χρήσης το φορολογικό καθεστώς παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο, με μοναδική εξαίρεση την αύξηση του συντελεστή παρακράτησης φόρου φυσικών και νομικών προσώπων, και την ένταξη για πρώτη φορά της φορολόγησης των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, των σωματείων και των ιδρυμάτων με απλογραφικά βιβλία, με συντελεστή **29%**. Επιπλέον ο γενικός φορολογικός συντελεστής αυξήθηκε από το **26%** στο **29%**, όπου και παραμένει μέχρι σήμερα. Κατά τα άλλα, οι πίνακες που παρουσιάστηκαν για το προηγούμενο έτος ισχύουν και εδώ εξ ολοκλήρου. Στον παρακάτω συγκριτικό πίνακα απεικονίζονται οι συντελεστές παρακράτησης φόρου για τα νομικά πρόσωπα:

	2014	2015
Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. (εκτός τραπεζών)	100%	100%
Τράπεζες	100%	100%
Ο.Ε., Ε.Ε.	55%	75%
Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	55%	75%
Συνεταιρισμοί	100%	100%
Συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες	55%	75%
Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	55%	75%

Λοιπές κοινοπραξίες	100%	100%
Λοιπά νομικά πρόσωπα	100%	100%

Πίνακας 5: Φορολογικοί συντελεστές παρακράτησης φόρου νομικών προσώπων, έτος 2015. Πηγή: www.taxheaven.gr

Κυπριακή Φορολογία

Κατά το φορολογικό έτος 2015 δεν παρουσιάστηκε κάποια σημαντική αλλαγή στο εγχώριο οικονομικό σύστημα, πράγμα που, περισσότερο απ' όλα, δείχνει την έλλειψη ανάγκης για κάτι τέτοιο, αφού η Κύπρος έχει μετατραπεί στο ιδανικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

3.2 Παράδειγμα σύγκρισης φορολογικών συντελεστών

Έστω μια Ε.Π.Ε. η οποία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα παρουσιάζει κέρδη 20.000€ σε ένα φορολογικό έτος και μία Ε.Π.Ε. η οποία δραστηριοποιείται στη Κύπρο και παρουσιάζει στο ίδιο διάστημα κέρδη της τάξης των 40.000€. Με το φορολογικό καθεστώς που ισχύει στις δύο χώρες, το ποσό του φόρου θα ήταν μεγαλύτερο για την ελληνική εταιρεία ($20.000 \cdot 29\% = 5.800$) από ότι για την κυπριακή ($40.000 \cdot 12,5\% = 5.000$), παρ' όλο που η κυπριακή εταιρεία εμφανίζει τα διπλάσια κέρδη. Αν, δε, οι εταιρείες αυτές μπορούσαν να μεταφέρουν τα κέρδη τους σε μια άλλη off-shore εταιρεία η οποία θα στεγαζόταν σε μια χώρα με μειωμένους ή μηδενικούς συντελεστές φορολογίας, σε συνδυασμό με την πλήρη φορολογική απαλλαγή των μερισμάτων και των κερδών που καταβάλλονται στους δικαιούχους της, καταλαβαίνει κανείς ότι τα αποτελέσματα θα ήταν ακόμη πιο ευνοϊκά. Στη συνέχεια του παραδείγματος θα συγκρίνουμε τα διαφορετικά ποσά που θα πρέπει να καταβάλει μια Ε.Π.Ε η οποία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στη Κύπρο αντίστοιχα, ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος που θα παρουσιάζει σε ένα φορολογικό έτος.

Εταιρεία	Φορολογητέο εισόδημα (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φορολογικός συντελεστής offshore	Σύνολο φόρου (€)	Σύνολο φόρου (μετά από μεταφορά)
Ελληνική Ε.Π.Ε.	20.000	29	/ 1,5 ⁶	5.800	/ 300
Κυπριακή Ε.Π.Ε.	40.000	12,5		5.000	/ 600

Φορολογητέο εισόδημα (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Σύνολο φόρου
30.000 € Ελληνική Ε.Π.Ε	29	8.700€
30.000 € Κυπριακή Ε.Π.Ε	12,5	3.750€
50.000 € Ελληνική Ε.Π.Ε	29	14.500€
50.000 € Κυπριακή Ε.Π.Ε	12,5	6.250€
70.000 € Ελληνική Ε.Π.Ε	29	20.300€
70.000 € Κυπριακή Ε.Π.Ε	12,5	8.750€

Από τον παραπάνω πίνακα μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε τη διαφορά στο μέγεθος των φόρων που υπάρχει ανάμεσα στην Ελλάδα και την Κύπρο. Ενδεικτικά , αν παρατηρήσουμε τα ποσά του πίνακα θα δούμε πως το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και που έχει φορολογητέο εισόδημα 30.000€ είναι σχεδόν

⁶ Παραδείγματα φορολογικών συντελεστών για νησιά Κέϊμαν και Παναμά.

αντίστοιχο με το ποσό του φόρου που καλείται να καταβάλει μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στη Κύπρο έχοντας όμως φορολογητέο εισόδημα 70.000€ , δηλαδή υπερδιπλάσιο.

4.3 Ελληνική - Κυπριακή φορολογία ακίνητης περιουσίας

Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων φορολογούνται, μεταξύ άλλων και για το εισόδημα που προκύπτει από τα ακίνητά τους. Το εισόδημα των ακινήτων αφορά τα κτίρια, τις κατασκευές καθώς και τις κάθε είδους εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό τους. Το εισόδημα αυτό μπορεί να προκύπτει από την εκμίσθωση, την υπεκμίσθωση ή την δωρεάν παραχώρηση χρήσης των παρακάτω ακινήτων όπως και από την ιδιόχρηση των ακινήτων. Το εισόδημα αποτιμάται με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τη χρήση του ακινήτου. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αναφέρουμε πως στην Ελλάδα όταν ο εκμισθωτής του ακινήτου είναι φυσικό πρόσωπο εκπίπτει 5% για επισκευές του ακινήτου.

Ελληνική φορολογία

ΕΤΟΣ 2013:

Χρήση	Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
				Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
2013	12.000	10	1.200	12.000	1.200
	Υπερβάλλον	33			

Πίνακας 3: Φορολογικοί συντελεστές από ακίνητες και κινητές αξίες. Πηγή: www.taxheaven.gr

ΕΤΟΣ 2016:

Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
12.000	15	1.800	12.000	1.800
23.000	35	8.050	35.000	9.850
Υπερβάλλον	45			

Πίνακας 7: Φορολογικοί συντελεστές για εισόδημα από ακίνητα. Πηγή: www.taxheaven.gr

Κυπριακή φορολογία

ΕΤΟΣ 2016:

Το φορολογικό έτος 2016 ήταν η ένταξη του **φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας** στο εταιρικό καθεστώς της Κύπρου. Η επιχειρηματική ευημερία την οποία εξακολουθεί να απολαμβάνει η χώρα δεν κατέστησε απαραίτητες περαιτέρω αλλαγές στη φορολογία. Παρακάτω απεικονίζονται τα ποσά τα οποία πρέπει να καταβάλλουν τα φυσικά πρόσωπα για το φόρο αυτό και τα ποσοστά στα οποία αντιστοιχούν:

Φόρος ακίνητης περιουσίας			
Αξία ακίνητης ιδιοκτησίας (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Ποσό φόρου (€)	Σύνολο φόρου (€)
1 – 40.000	6	240	240
40.001 – 120.000	8	640	880

Αξία ακίνητης ιδιοκτησίας (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Ποσό φόρου (€)	Σύνολο φόρου (€)
120.001 – 170.000	9	450	1.330
170.001 – 300.000	11	1.430	2.760
300.001 – 500.000	13	2.600	5.360
500.001 – 800.000	15	4.500	9.860
800.001 - 3.000.000	17	37.400	47.260
Υπερβάλλον	19		

Πίνακας 8: Φορολογικοί συντελεστές φόρου ακίνητης περιουσίας. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

ΕΤΟΣ 2017:

Η αξιοσημείωτη αλλαγή η οποία υπήρξε κατά το φορολογικό έτος αυτό ήταν η οριστική κατάργηση του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, κάτι που επανάφερε την κυπριακή οικονομία στο σημείο στο οποίο βρισκόταν το 2015. Η εύρυθμη λειτουργία του επιχειρηματικού καθεστώτος το οποίο είχε διαμορφωθεί δεν διαταράχθηκε από κάποια άλλη αλλαγή στους υπόλοιπους φορολογικούς συντελεστές των φυσικών και νομικών προσώπων που λειτουργούσαν στα εδάφη της.

4.4 Ελληνική – Κυπριακή φορολογία φυσικών προσώπων , αγροτών και μερισμάτων

Η φορολογία φυσικών προσώπων είναι η επιβολή υποχρεωτικών φόρων υπέρ του κράτους. Τα κρατικά έσοδα μέσω των υποχρεωτικών φόρων των φυσικών προσώπων αποτελούν στη σύγχρονη οικονομία την σημαντική πηγή των δημοσίων εσόδων. Ο αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι τριπλός: αφενός μεν η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, κατά την

δημοσιονομική πολιτική, αφετέρου η ενίσχυση ή σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, που αφορά την οικονομία γενικότερα, και τέλος η ανακατανομή του πλούτου που αφορά την κοινωνική οικονομία για άμβλυση των ανισοτήτων. Η εισοδηματική πολιτική (το κόστος εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου) στηρίζεται ακριβώς στους πόρους που αποκομίζει το κράτος με τη φορολογική πολιτική που αποφασίζει να εφαρμόσει. Στην Ελλάδα και γενικά στα κράτη που είναι λιγότερο ανεπτυγμένα η φορολογία των φυσικών προσώπων είναι ένας σημαντικός παράγοντας των εσόδων τους. Υπάρχει η άμεση φορολόγηση του εισοδήματος των φυσικών προσώπων αλλά και η έμμεση φορολόγηση.

Ελληνική φορολογία

ΕΤΟΣ 2013:

Χρήση	Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
				Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
2013	25.000	22	5.500	25.000	5.500
	17.000	32	5.440	42.000	10.940
	Υπερβάλλον	42			

Πίνακας 9: Φορολογικοί συντελεστές για μισθούς, συντάξεις και ελεύθερα επαγγέλματα. Πηγή: www.taxheaven.gr

Χρήση	Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
				Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
2013	12.000	10	1.200	12.000	1.200
	Υπερβάλλον	33			

Πίνακας 10: Φορολογικοί συντελεστές από ακίνητες και κινητές αξίες. Πηγή: www.taxheaven.gr

ΕΤΟΣ 2014:

Το φορολογικό έτος 2014 αρχίζει να φορολογείται για πρώτη φορά η αγροτική εργασία με **13%**.

Αναλυτικότερα εξηγούν οι παρακάτω πίνακες:

Πληρωμές υποκείμενες σε παρακράτηση φόρου	Συντελεστής
Μερίσματα	10%
Τόκοι	15%
Δικαιώματα και λοιπές πληρωμές	20%
Τεχνικές υπηρεσίες	20%
Τεχνικά έργα	3%
Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων (περιοδικά)	15%
Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων (εφάπαξ)	10%, 20%
Πωλήσεις σε φορείς της κυβέρνησης	1%, 4%, 8%

Πίνακας 11: Φορολογικοί συντελεστές παρακρατούμενων φόρων (Άρθρο 62 ΚΦΕ). Πηγή: www.taxheaven.gr

Φυσικά πρόσωπα	Φορολογικό έτος 2014	
	Προ ψήφισης νόμου 4336/2015	Μετά ψήφισης νόμου 4336/2015
Αγρότες	27,5%	55%
Λοιπά φυσικά πρόσωπα	55%	55%

Πίνακας 12: Φορολογικοί συντελεστές παρακράτησης φόρων φυσικών προσώπων, έτος 2014. Πηγή: www.taxheaven.gr

ΕΤΟΣ 2015:

Φυσικά πρόσωπα	Φορολογικό έτος	
	2014	2015
Αγρότες	55%	75%
Λοιπά φυσικά πρόσωπα	55%	75%

Πίνακας 13: Φορολογικοί συντελεστές παρακράτησης φόρων φυσικών προσώπων, έτος 2015. Πηγή:
www.taxheaven.gr

ΕΤΟΣ 2016:

Το 2016 ήταν το έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκαν ραγδαίες μεταβολές στα κλιμάκια εισοδήματος για όλες τις δραστηριότητες των φυσικών προσώπων και στους φορολογικούς συντελεστές αυτών. Επίσης αυξήθηκε ο συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων σε περίπτωση διανομής κερδών, από **10%** σε **15%**. Πλην αυτών των εξαιρέσεων, τα φορολογικά δεδομένα της χώρας για τη χρήση αυτή παρέμειναν ως είχαν. Παρακάτω παρουσιάζονται οι μεταβολές των κλιμακίων για τις δραστηριότητες των φυσικών προσώπων:

Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
20.000	22	4.400	20.000	4.400
20.000-30.000	29	2.900	30.000	7.300
30.000-40.000	37	3.700	40.000	11.000
Υπερβάλλον	45			

Πίνακας 14: Φορολογικοί συντελεστές για εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Πηγή:
www.taxheaven.gr

Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (€)	Φόρου (€)
20.000	22	4.400	20.000	4.400
20.000-30.000	29	2.900	30.000	7.300
30.000-40.000	37	3.700	40.000	11.000
Υπερβάλλον	45			

Πίνακας 15: Φορολογικοί συντελεστές για εισόδημα από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα. Πηγή: www.taxheaven.gr

ΕΤΟΣ 2017:

Κατά το οικονομικό έτος αυτό διαμορφώθηκε το τρέχον φορολογικό καθεστώς της χώρας, το οποίο περιλαμβάνει μία και μοναδική αλλαγή σε σχέση με τα δεδομένα της προηγούμενης χρονιάς, δηλαδή με τον νόμο **4387/2016** την εισαγωγή της **εισφοράς αλληλεγγύης** στο φορολογικό σύστημα σε νόμιμη βάση. Πρόκειται για έναν επιπλέον φόρο του οποίου ο συντελεστής ποικίλλει ανάλογα με το εισόδημα των φυσικών προσώπων στα οποία επιβάλλεται.

Εισόδημα (€)	Συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης (%)
0 – 12.000	0%
12.001 – 20.000	2,2%
20.001 – 30.000	5%
30.001 – 40.000	6,5%

40.001 – 65.000	7,5%
65.001 – 220.000	9%
Υπερβάλλον	10%

Πίνακας16: Φορολογικοί συντελεστές εισφοράς αλληλεγγύης. Πηγή: www.taxheaven.gr

Κυπριακή φορολογία

ΕΤΟΣ 2013:

Το μοναδικό υποκείμενο φόρου με το οποίο επιβαρύνονται οι κύπριοι πολίτες χωρίς κάποια απαλλαγή ή έκπτωση είναι η **έκτακτη αμυντική εισφορά**, της οποίας οι συντελεστές (όπως και των υπόλοιπων υποκειμένων φόρου) παρουσιάζονται παρακάτω:

Φορολογητέο εισόδημα (€)	Φορολογικός συντελεστής (%)	Φόρος (€)
0 – 19.500	0	0
19.501 – 28.000	20	1.700
28.001 – 36.300	25	3.775
36.301 – 60.000	30	10.885
Υπερβάλλον	35	

Πίνακας 17: Φορολογικοί συντελεστές φυσικών προσώπων. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

Έκτακτη εισφορά		
Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές	Δημόσιοι υπάλληλοι / συνταξιούχοι	Ιδιωτικοί υπάλληλοι
0 – 2.500	0%	0%
2.501 – 3.500	2,5%	2,5%
3.501 – 4.500	3%	3%
Υπερβάλλον	3,5%	3,5%

Πίνακας 18: Φορολογικοί συντελεστές έκτακτης εισφοράς. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

Είδος εισοδήματος	Απαλλαγή
Κέρδος από διάθεση τίτλων	Όλο
Μερίσματα	Όλα
Τόκοι που δε συνδέονται με την επιχείρηση	Όλοι
Κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό	Όλα

Πίνακας 19: Φορολογικές απαλλαγές εισοδημάτων νομικών προσώπων. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

Είδος εξόδου	Αφαίρεση
Τόκοι πληρωτέοι για την απόκτηση μετοχών θυγατρικής εταιρείας	Όλοι
Καθαρό εισόδημα από εκμετάλλευση δικαιωμάτων	80%
Δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα	Όλες
Εργοδοτικές εισφορές σε κοινωνικές ασφαλίσεις	Όλες
Δαπάνες για συντήρηση διατηρητέας οικοδομής	Μέχρι 700, 1.100 ή 1.200€/τ.μ. (αναλόγως εμβαδού)
Έξοδα ψυχαγωγίας για σκοπούς της επιχείρησης	Το χαμηλότερων μεταξύ των 17.086€ και του 1% των ακαθάριστων εσόδων

Πίνακας 20: Φορολογικές αφαιρέσεις για κτήση εισοδήματος. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

Έκτακτη αμυντική εισφορά		
	Συντελεστής φόρου (%)	
	Φυσικά πρόσωπα	Νομικά πρόσωπα
Μερίσματα από κυπριακές εταιρείες	20	0
Μερίσματα από εταιρείες στο εξωτερικό	20	0
Τόκοι που προκύπτουν από τη διεξαγωγή της επιχείρησης	0	0
Άλλοι τόκοι	15	15
Ενοίκια	3	3

Πίνακας 21: Φορολογικοί συντελεστές έκτακτης αμυντικής εισφοράς για το έτος 2013. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

ΕΤΟΣ 2014:

Το φορολογικό έτος του 2014 η μοναδική αξιοσημείωτη αλλαγή που παρατηρήθηκε συγκριτικά με το προηγούμενο φορολογικό έτος να είναι η διαφοροποίηση κάποιων συντελεστών στην έκτακτη αμυντική εισφορά όπως φαίνεται παρακάτω:

Έκτακτη αμυντική εισφορά		
	Συντελεστής φόρου (%)	
	Φυσικά πρόσωπα	Νομικά πρόσωπα
Μερίσματα από κυπριακές εταιρείες	17	0
Μερίσματα από εταιρείες στο εξωτερικό	17	0
Τόκοι που προκύπτουν από τη διεξαγωγή της επιχείρησης	0	0
Άλλοι τόκοι	30	30
Ενοίκια	3	3

Πίνακας 22: Φορολογικοί συντελεστές έκτακτης αμυντικής εισφοράς για το έτος 2014. Πηγή: PwC Cyprus (www.pwc.com.cy)

4.5 Παράδειγμα σύγκρισης φορολογίας φυσικών προσώπων

Έστω ένας φορολογούμενος που για τις ανάγκες του παραδείγματος παρουσιάζει διαφορετικά εισοδήματα αξίας 7.200€ , 13.200€ , 31.200€ ετησίως και καλούμαστε να προσδιορίσουμε την φορολογική δαπάνη που θα είναι υπόχρεος να καταβάλλει στο τέλος ενός οικονομικού έτους στην Ελλάδα και στην Κύπρο αντίστοιχα. Για τις ανάγκες του παραδείγματος θα υποθέσουμε πως ο μισθωτός δεν έχει εξαρτώμενα τέκνα και πώς δικαιούται έκπτωση φόρου(ποσοστά επί του εισοδήματος του για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών με ηλεκτρονικό μέσα).

Φορολογία Ελλάδα

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΚΥΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΗΣ
7.200€	22%	0%	(1580-1900) 0€
13.200€	22%	<u>2.2%</u>	(3194,4-1900) 1.294€
31.200€	29%	<u>6.5%</u>	11.076€

Φορολογία Κύπρου

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ	ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ
7.200€	0%	0%	0€
13.200€	0%	0%	0€
31.200€	25%	2.5%	8580€

Από τα νούμερα που βλέπουμε στους πίνακες μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε πως η διαφορά φορολόγησης στα δύο κράτη είναι αρκετά μεγάλη και σίγουρα για έναν μισθωτό το καθεστώς φορολόγησης της Κύπρου είναι αρκετά πιο ελκυστικό σε σύγκριση με αυτό που είναι καθιερωμένο στην Ελλάδα. Για τις ανάγκες του παραδείγματος θα υποθέσουμε πως εκτός από το εισόδημα που προκύπτει από μισθωτές υπηρεσίες θα υπάρχει και μια δεύτερη πηγή εσόδων η οποία είναι από ενοίκιο ακινήτου το οποίο είναι στην κατοχή του μισθωτού αξίας 3.960€ ετησίως. Ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει στην Ελλάδα είναι 15% για την κλίμακα εισοδήματος ενοικίου 1€-12.000€ ενώ ο ιδιοκτήτης εκπέμπει ποσοστό 5% για τις ανάγκες επισκευής , συντήρησης ή άλλες λειτουργικές δαπάνες του ακινήτου χωρίς να έχει την

υποχρέωση να προσκομίσει δικαιολογητικά. Ο αντίστοιχος συντελεστής που ισχύει στη Κύπρο και εκφράζεται ως αμυντική εισφορά είναι 3% και υπολογίζεται στην αξία του ενοικίου μειωμένη κατά 25%. Συμπερασματικά στο σενάριο που έχουμε θέσει ένας Έλληνας φορολογούμενος θα ήταν υποχρεωμένος να καταβάλλει το ποσό των 564,30€ ενώ στην Κύπρο θα ήταν υποχρεωμένος να καταβάλλει μόλις 89,10€. Το συμπέρασμα της σύγκρισης της φορολογίας μισθωτών ανάμεσα σε Ελλάδα και Κύπρο είναι πως το περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί στην Ελληνική φορολογία είναι αρκετά πιο αυστηρό σε σύγκριση με αυτό της γειτονικής χώρας. Το αποτέλεσμα αυτής της αυστηρότητας απεικονίζεται στην οικονομία της Ελλάδας, η οποία δεν μπορεί να αναπτυχθεί, καθώς και στο βαθμό που η φορολογική αρχή της Ελλάδας δεν έχει την δυνατότητα να εκταμιεύσει το ποσό που αναλογεί σε φόρους. Ο λόγος αυτού του φαινομένου είναι πως το σύνολο των φόρων είναι υπέρογκο σε σύγκριση με το εισόδημα ενός μισθωτού καθώς και από το γεγονός πως δεν υπάρχει ανταπόκριση στις παροχές του κράτους, γεγονός που δεν ισχύει για την γειτονική χώρα.

4.6 Συμβάσεις διπλής φορολογίας Ελλάδας και Κύπρου

Στην Ελλάδα υπάρχει μια ειδική υπηρεσία η οποία ασχολείται με τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και καλείται «Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων» (Δ.Δ.Ο.Σ). Η Δ.Δ.Ο.Σ. διαπραγματεύεται, συνάπτει, ερμηνεύει, αναθεωρεί, εισηγείται την σύναψή τους και εφαρμόζει τις Διμερείς Συμβάσεις Αποφυγής της Διπλής Φορολογίας (Δ.Σ.Α.Δ.Φ) του εισοδήματος και του κεφαλαίου. Το ουσιαστικό έργο που είναι αρμοδιότητα αυτής της υπηρεσίας είναι η ανάπτυξη διεθνών οικονομικών σχέσεων καθώς και η αποφυγή της διπλής φορολόγησης. Επιπρόσθετα, η υπηρεσία είναι υπεύθυνη για την έκδοση πιστοποιητικών φορολογικής κατοικίας για τους κατοίκους της Ελλάδας, την παρακολούθηση της διεθνούς φορολογικού δικαίου καθώς και την ενημέρωση κάθε πολίτη και επιχείρησης, μέσα σε ένα πνεύμα διαφάνειας και εξωστρέφειας, για την αποφυγή της διπλής φορολογίας. Επίσης ο προγραμματισμός για την σύναψη και την τυχόν αναθεώρηση των διεθνών φορολογικών συμφωνιών είναι μέρος των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων. Βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων και την αποφυγή της διπλής φορολογίας είναι η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα κράτη (ΑΑΠ). Η σύνδεση της Ελλάδας με το

σύστημα ΑΑΠ ισχύει από 1.1.2017 και για φορολογικά δεδομένα του 2016 σύμφωνα με οδηγία της Ε.Ε.

Η σύμβαση διπλής φορολογίας την οποία έχει υπογράψει η Ελλάδα με την Κύπρο ορίζει:

- α)** Τη φορολόγηση στην Ελλάδα μερισμάτων που καταβάλλονται από κυπριακή εταιρεία σε ελληνική εταιρεία (εκτός περιπτώσεως μόνιμης εγκατάστασης στην Κύπρο του Έλληνα δικαιούχου),
- β)** Την παροχή του κυπριακού φόρου ως πίστωση έναντι του ελληνικού φόρου που καταβάλλεται επί εισοδήματος που προέρχεται από πηγές εντός Κύπρου,
- γ)** Τη χρησιμοποίηση του κυπριακού νόμου όσον αφορά το μέρισμα και τον κυπριακό φόρο που καταβάλλεται από την εταιρεία σύμφωνα με τα κέρδη της, όταν υπάρχει περίπτωση διανομής τακτικού μερίσματος.

4.6.1 Συμβάσεις διπλής φορολογίας Ελλάδας

Οι 58 χώρες (εκτός της Κύπρου) με τις οποίες έχει υπογράψει η Ελλάδα σύμβαση διπλής φορολογίας είναι οι εξής: **Αζερμπαϊτζάν, Αίγυπτος, Αλβανία, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Γεωργία, Δανία, Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες, Ινδία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Καναδάς, Κατάρ, Κίνα, Κορέα, Κουβέιτ, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μαρόκο, Μεξικό, Μολδαβία, Νότια Αφρική, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σαουδική Αραβία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Τυνησία και Φινλανδία.**

4.6.2 Συμβάσεις διπλής φορολογίας Κύπρου

Οι 55 χώρες (εκτός της Ελλάδας με τις οποίες έχει υπογράψει η Κύπρος σύμβαση διπλής φορολογίας είναι οι εξής: **Άγιος Μαρίνος, Αίγυπτος, Αιθιοπία, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Γεωργία, Γκέρνσεϊ, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες, Ινδία, Ιράν, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδάς, Κατάρ, Κίνα, Κιργιστάν, Κουβέιτ, Λετονία, Λευκορωσία, Λίβανος, Λιθουανία, Μάλτα, Μαυρίκιος, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Μπαχρέιν, Νορβηγία, Νότια Αφρική, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σερβία, Σεϋχέλλες, Σιγκαπούρη, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Συρία, Ταϊλάνδη, Τατζικιστάν, Τζέρσεϋ, Τσεχία και Φινλανδία.**

5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ – ΠΟΡΙΣΜΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ

Το απλούστερο συμπέρασμα που μπορεί να βγει από την αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων είναι η χαώδης διαφορά που έχουν οι δύο χώρες ως επιχειρηματικοί προορισμοί βάσει της πολύ πιο δυσβάσταχτης ελληνικής φορολογίας, το πραγματικό ζήτημα όμως είναι το πώς διαχειρίστηκαν αυτές οι δύο χώρες ξεχωριστά την οικονομική κρίση την οποία κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν. Η ελληνική κοινωνία βρίσκεται ακόμη και σήμερα σε εξαιρετικά δυσχερή οικονομική θέση, χωρίς να διαθέτει την απαραίτητη νοοτροπία ως κράτος για να μπορέσει να αλλάξει ριζικά την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει. Τα «κουρέματα» καταθέσεων και τα capital control είναι συνθήκες οι οποίες εφαρμόστηκαν και στις δύο χώρες, αλλά η σύμπτωση η οποία χαρακτήρισε την κυπριακή προσπάθεια απεμπλοκής από αυτό το δεινό και η μαζική κατανόηση των απαραίτητων μέτρων που έπρεπε να ληφθούν για αυτό, προκάλεσαν την έξοδο της Κύπρου από την κρίση μέσα σε μία διετία (2012-2013), εν αντιθέσει με την Ελλάδα η οποία εξακολουθεί να ταλαιπωρείται. Η ομαδική αποδοχή της Κύπρου να υποβληθεί σε κάποια εξοντωτικά μέτρα ώστε να ευημερήσει και πάλι μελλοντικά, σε αντιπαραβολή με το μόνιμο καθεστώς αμφισβήτησης που επικρατεί στην Ελλάδα, είναι ίσως ο κρισιμότερος παράγοντας και η πηγή που οδήγησε στους αντίθετους βίους που ζουν αυτή τη στιγμή τα δύο κράτη, συμπεριλαμβανομένου και του φορολογικού τομέα.

Πέραν του υπερδιπλάσιου γενικού φορολογικού συντελεστή (29% - 12,5%), παρατηρώντας τα στοιχεία που καταγράφηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, μπορεί κανείς να δει το πώς έφτασε η κυπριακή οικονομία να έχει απαλλαγές και μειώσεις σε πολλαπλάσια υποκείμενα φόρου από την αντίστοιχη ελληνική, και πως η ελληνική οικονομία έχει εισφορές σε πολύ περισσότερα υποκείμενα φόρου προκειμένου να μπορέσει να περισυλλέξει κεφάλαιο ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις δυσθεώρητες οικονομικές της υποχρεώσεις. Παράλληλα, το μόνο «δυνατό χαρτί» που έχει να αντιπαρατάξει η Ελλάδα, ο τουρισμός, χωρίς να χάνει τη δύναμή του στην Ελλάδα, άρχισε να αναπτύσσεται ραγδαία και στην Κύπρο, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην ανάκαμψή της και ενισχύοντας τη δυνατότητά της να θεσπίσει το τρέχον φορολογικό καθεστώς της.

Συμπερασματικά, η χώρα την οποία θα πρέπει να επιλέξει ένας υποψήφιος επενδυτής για να ασκήσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα μεταξύ αυτών των δύο είναι αδιαμφισβήτητα η **Κύπρος**, λόγω των προοπτικών που προσφέρει, του εξαιρετικά ευνοϊκού φορολογικού και οικονομικού καθεστώτος της, της δυνατότητα γρήγορης ανάπτυξης στον επιχειρηματικό τομέα και του γεγονότος ότι έχει αποδείξει ότι μπορεί να ανακάμψει ως κράτος από φαινομενικά απάνθρωπες οικονομικά συνθήκες, συν του ότι οι κρατικοί φορείς της έχουν δείξει στοιχεία αρμονικής συνεργασίας για την επίλυση προβλημάτων και την διεκπεραίωση ενεργειών που ευνοούν και εκτοξεύουν την επιχειρηματικότητα της χώρας. Από την άλλη, η Ελλάδα προσφέρει ένα ιδανικό πακέτο για τη διενέργεια τουριστικών επιχειρηματικών πράξεων, αλλά παρ' όλο που διαθέτει την πρώτη ύλη, δεν διαθέτει το κατάλληλο υπόβαθρο για να αποκαλέσει έναν ιδανικό επιχειρηματικό προορισμό. Οι παράγοντες στους οποίους μειονεκτεί έναντι της Κύπρου στον φορολογικό τομέα καθιστούν αρκετά μονόπλευρη τη μεταξύ τους σύγκριση.

6 ΠΗΓΕΣ

6.6 Βιβλιογραφικές πηγές

- ✚ Κ.Τζωρτζάκης και Α.Μ.Τζωρτζάκη, "Οργάνωση και Διοίκηση", 4η Έκδοση, Εκδόσεις Rosili, 2007

6.7 Πηγές διαδικτύου (Internet)

- ✚ <http://www.euro2day.gr/specials/topics/article/1460436/ola-osa-prepei-na-gnorizete-gia-idrysh-etaireias-s.html> [Τελευταία είσοδος: 15/5/2018]
- ✚ <http://www.businessincyprus.gov.cy/mcit/psc/psc.nsf/All/AF36BC1B32458A7AC22579E50023FAD5?OpenDocument> [Τελευταία είσοδος: 15/5/2018]
- ✚ http://www.00357.info/com/cus/Cyprusltd/gr/morfes_etaireivn.asp [Τελευταία είσοδος: 15/5/2018]
- ✚ https://el.wikibooks.org/wiki/%CE%95%CE%AF%CE%B4%CE%B7_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%8E%CE%BD,%CF%87%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%BF%CE%B9_%CF%84%CF%81%CF%8C%CF%80%CE%BF%CE%B9_%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%AF%CE%B1 [Τελευταία είσοδος: 15/5/2018]
- ✚ <https://www.supportbusiness.gr/financial/companies-legalforms/118-ksekinwntas-th-dikh-sou-epixeirhsh-oles-oi-nomikes-morfes-epixeirhsewn> [Τελευταία είσοδος: 15/5/2018]
- ✚ <https://www.taxheaven.gr/pages/klimakes> [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]
- ✚ <https://www.cypruscompanies.gr/page/el/35/forologia-kypriakon-eterion> [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]

- <http://www.flourentzoulaw.com/%ce%ba%cf%85%cf%80%cf%81%ce%b9%ce%b1%ce%ba%ce%ad%cf%82-%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9%cf%81%ce%af%ce%b5%cf%82/%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9%cf%81%ce%b5%ce%af%ce%b1-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%bf%cf%81%ce%b9%cf%83%ce%bc%ce%ad%ce%bd%ce%b7%cf%82-%ce%b5%cf%85%ce%b8%cf%8d%ce%bd%ce%b7%cf%82-%ce%b4%ce%b9%ce%ac-%ce%bc/?!lang=el> [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]
- <http://www.flourentzoulaw.com/%ce%ba%cf%85%cf%80%cf%81%ce%b9%ce%b1%ce%ba%ce%ad%cf%82-%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9%cf%81%ce%af%ce%b5%cf%82/%ce%b5%cf%84%ce%b1%ce%b9%cf%81%ce%b5%ce%af%ce%b1-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%bf%cf%81%ce%b9%cf%83%ce%bc%ce%ad%ce%bd%ce%b7%cf%82-%ce%b5%cf%85%ce%b8%cf%8d%ce%bd%ce%b7%cf%82-%ce%bc%ce%b5-%ce%b5%ce%b3/?!lang=el> [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]
- <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C122/38/218,1099/> [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]
- http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_113/full.html [Τελευταία είσοδος: 16/5/2018]
- <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18495> [Τελευταία είσοδος: 17/5/2018]
- http://www.00357.info/com/cus/Cyprusltd/gr/genika_about_cyprus_ltds.asp [Τελευταία είσοδος: 17/5/2018]
- http://www.00357.info/com/cus/Cyprusltd/gr/drastiriotites_offshore_etaireivn.asp [Τελευταία είσοδος: 17/5/2018]
- http://www.00357.info/com/cus/Cyprusltd/gr/simbaseis_gia_tin_apofigi_diplis_forologi_as.asp [Τελευταία είσοδος: 17/5/2018]
- <http://www.00357.info/com/cus/Cyprusltd/gr/forologia.asp> [Τελευταία είσοδος: 17/5/2018]
- http://www.cylaw.org/nomoi/enop/ind/0_113/section-scdd83705e-c969-47b3-97f8-81bb1b66dbda.html [Τελευταία είσοδος: 18/5/2018]

- ✚ http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_116/index.html [Τελευταία είσοδος: 18/5/2018]
- ✚ <http://efotopoulou.gr/i-efthini-ton-sineteron-gia-ta-chrei-astikou-sineterismou/>
[Τελευταία είσοδος: 18/5/2018]
- ✚ <https://www.taxheaven.gr/pages/simb> [Τελευταία είσοδος: 18/5/2018]
- ✚ <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23529> [Τελευταία είσοδος: 18/5/2018]
- ✚ <http://apografi.gov.gr/images/kanonistiko/PNP240A2012.pdf>
- ✚ https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/373335/nomos-4548-2018